Հայ Տարի ԺԹ. Թիւ 1890 — Կ ՊՈԼԻՍ — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 (24) ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1905 — 8 ՋԻԼՔԱԴԷ 1322 — 11 ԲԷԱՆՈՒՆԸ ՍԱԼԻ 1326

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԱԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՏԻՊԻՒՆ
38, Գալաթիա Մեծ Ճամբէսի, 38

Թղթագրութեան ուղղուած կրնան ինչներ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیه یومیه غزه‌در
صاحب امتیازی فریدون
اداره‌خانه‌سی باب عالی باصدارتی

ԳԱՅԱՆԸՆԴՈՒԱԾԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 գր.	50 գր.
Գաւառներու համար	08 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	16 ֆր.

ՏԱՐԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՔ ՊԱՏՍԱՆՆԵՐ
Մէկ տողի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ տարվան աւելի ծանուցմանց համար յատկանշեալ պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱԲՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆԸ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԵՒ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գիտեմ թէ չպիտի հաշտուիս։ Ընդդիմախօսը վարդապետ մըն է, և ա՛յդ իսկ կը բաւէ, իր կրած աքսորը միայն խոր վիհ մը կը բանայ իր և իր միջև։

Մեր և շատերուն չճանչցած մէկ վարդապետը, բայց կ'երեւի մեր և շատերուն ճանչցածներէն աւելի նախանձախնդիր վարդապետ մը, Յովսէփ վրդ. Բալաթեան գրիչ կ'առնէ Անձնասպանութիւնը դատապարտելու, և եկեղեցիին՝ անոր հաղորդեպ բռնած զբաղանքը պաշտպանելու։ Կրօնքի մարդը իր դերին մէջն է, բայց վարդապետը կ'անապարէ երբ կ'ըսէ թէ «այլայլած, խռոված միտքերու և յոռի ու վնասակար ազդեցութիւններով պղտորած սիրտերու հանդարտութեան համար» կը պարտաւորի հրապարակ գալ։ Չեմ ընդունիր որ խնդիրը գայթակղութեան ծաղիկի մը չորը դառնայ. գործը ճշմարտութեան պարզ պաշտպանութիւն մըն էր և եկեղեցիին անյարմար զբաղանքի մը վեր առումը, որանց վրայ դարձեալ պաշտպանողական մը գրելու պէտքին առջև եմ այսօր՝ ստիպուած։

Պաշտպան վարդապետը նախ կը յայտարարէ թէ կան պարագաներ ուր ստոյգ մահուան մը կրնայ ենթարկել մարդ ինքզինքը, օրինակի համար ծովը ինկող կամ բոցերու մէջ մնացող մը ազատելու համար և այդ արարքը դիւցազնութիւն կը նկատուի և եկեղեցին ալ կը ներէ եղեր անոր։ Արդ երբ մէկը իր սիրականը բոցերու մէջ կը տեսնէ և կուրծքէն կը խոյանայ հոն, երբ ամէնի կոհակներուն երախին մէջ կը նշմարէ և կը խուժէ դէպի այն և իր նպատակին չհասած կը լափուի կը լմուի բոցերէն ու ալիքներէն, ի՞նչ տարբերութիւն ունի յուսահատէն, որ իր զաւակը ու ընտանիքը զրկու

որինդներ, թաւ ջուրմակներ, դալարտիղեր, չչակներ, զանազակներ էն, և տեսան որ ձայնը, որոշ արչաւէ մը ետքը, մանաւորնկարագիր մը կ'ստանայ։ Նուագարանի մը ձայնը, Արժանդէսյլն արձակուելով, փոխան գնաց դէպի Քօրմէյլ, յետոյ, քան մը մոռցածի պէս, նորէն Արժանդէսյլ դարձաւ, ուր լսելի եղաւ նախ՝ ակզբնական քօնը, յետոյ այդ քօնին դաշնակաւորումները, որոնք իրարու կը յաջորդէին կարճ բայց որոշ միջոցներով։ Այս ձայները, Արժանդէսյլի մէջ անդրադառնալով, Նորէն ճամբայ ինկան Ինէնօյն ուղեւորութիւնը կատարելու համար, բայց դաշնակաւորումները կէս ճամբան իրենց ոյժը կորսնցուցին և մոռցան, իսկ սկզբնական քօնը միս մինակը դարձաւ եկաւ Արժանդէսյլ, ուրկէ Նորէն մեկնեցաւ, հետզհետէ ակարանալով։

Անաւասիկ երկու գիտուններուն եզրակացութիւնը.—Ձայնը, թէ՛ բաց օդին և թէ խողովակներու մէջ, նոյն արագութեամբ կը տարածուի և այս արագութիւնը, մէկ երկվայրկեան մէջ, 331 մէթր է։ Բայց ձայները նո՛յնքան չուտ կ'եր,թան որքան սուր ձայները, իսկ ձայնին ոյժը, բաց օդին մէջ, արագ արագ կը նուազի հեռաւորութեան հետ, մինչ խողովակներու մէջ աւելի երկար տեղ կը պահուի և քանի ձայնը սուր ձայնէն աւելի հեռու կ'երթայ։

ԺԻՐԱՅՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

«Նայէ Ֆրայէ Բէտէք»ի Ցունվար 21ի խմբագրականեն

Գործողութեանց դաշտէն այսօր եկած հեռագիր մը ժամանակ կը հաստատէ մեր երէկի Թուով հաղորդած տ'ոյն լուրը թէ Նօկիի զօրքերը դէպի հիւսիս Շահոյի վրայ քալելով Մանչուրիոյ մէջ զինուորական կացութիւնը փոխուած է դարձեալ։ Պաչարման Բանակին կիսաբաժինները կամաց կամաց կը մօտենան Օեսամայի գործողութեանց ճակատին։ Բնականաբար որոշ բան մը ըսուած չէ թէ գործողութեանց ո՞ր մասին մէջ պիտի համախմբուին, որովհետեւ այս մասին ձեռք առնուած բոլոր միջոցները իբրեւ պատերազմական ռազմնեռ ևս առնուն։ Բաւ ասենք արդէլ մը չէ ենթադրութիւններ ընելու։

ԵԹԷ Օեսամա Նօկիի զօրքերուն միջոցաւ ստանալիք թուական առաւելութեամբ յարձակողականի ակելու ժամադրութեամբ կը շարժի, պէտք է առանց ժամանակ կորսնցնելու օգտուիլ այս առաւելութենէն և արագցնել զայն, որովհետեւ ամէն օգնական զօրքեր կը հասնին Ռուսերուն, ա՛յնպէս որ ժամանակ անցնելով կրնայ թուական առաւելութիւնը խանգարել դարձեալ։ քանի որ ճաքոնական հրամատարութիւնը հիմա ի վիճակի է հաւատարակրութիւնը պահպանել ներկայ կացութեան մէջ։ Նօկիի բանակը ամէնէն կարճ ճամբով է որ Օեսամային գործողութեանց ճակատը կ'ուղղուի, և այս պատճառաւ առանց կորսնցնելու յարձակումի պիտի սկսի, կարճ ճամբան ընտրելը այս կը նշանակէ։ Օեսամայի արեւմտեան թեւն է որ ամէնէն աւելի զօրանալու պէտք ունի, որովհետեւ Բորթ Արթուրէն ուղղակի վեր այդ այդ թեւն է որ ամէնէն աւելի մօտ է Նօկիի զօրքերուն, և հոն հետեւաբար ամէնէն աւելի շուտ կրնան հանիլ առնոնք։ բոլոր տրամադրելի հաղորդակցութիւնները ազատ և բաց ըլլալով։

Բայց թէ՛ ռազմագիտական կացութեան և թէ գետիններուն վիճակին համեմատ՝ արեւելեան թեւին կողմէ ճաքոնական յարձակում մը շատ աւելի յաջողութեան յոյսեր կը ներշնչէ։ Ակէց կարելի է Շահոյի վրայ դառնալ ռուսական ամրութեանց եռեբը, և Բուլբաքթէքին իր նախնի գիծը կտրուելու սպառնալիքին առջեւ կը պարտաւորուի թիլնկ քաշուիլ, Հունհոյի վրայէն ոտքերը ժողվելով։ Բայց ներկայ պարագային մէջ Նօկիի բանակը հոն փութացնելու համար ժամանակի կորուստ կ'ըլլայ, որովհետեւ հարկ պիտի ըլլայ գայն փոխադրել ռուսական արեւելեան թեւին ամէնէն ծայրը։ Բաց ասած, կան նաեւ ռազմագիտական դժուարութիւններ, որոնց հարկ է յաղթել այն կողմերը (արեւելեան թեւը) օգտագործելու համար։ Գետինները լեռնային են բոլոր անցքերը Ռուսերուն ձեռքը կը գտնուին, լաւ ամրացած են, և զօրաւոր պահնորդներ զետեղուած են անոնց մէջ։ Մանաւանդ որ վերջին լուրի մը նայելով, 20,000 Ռուսք հաւախմբուած են Զինէչուէնի կողմերը, որ գոյնզոնութեանց ռազմավարին արեւելեան ճամբաները իրարու միացնող ամենակարեւոր կէտ մըն է, և ռուս զօրագունդ։ մըն ալ ղրկուած է մինչեւ Թունվագիան՝ հիւսիսային Քորէայէն ռուսաց արեւելեան թեւին դէմ ճաքոնական յարձակումները դիտելու համար։

Բայց հակառակ այս նախգուշակական միջոցներուն և մեր բրած ենթադրութիւններուն, դարձեալ կարելի է ռուսական արեւելեան թեւին չուրջ դառնալ, եթէ Նալուի կողմէն ալ յարձակմամբ ճաքոնական գունդեր ուղղուին նոյն յարձակողական համրով։

Մակայն խիստ հաւանական է որ Նօկիի բանակը արեւմտեան թեւին վրայ գործածուի։

Երկաթուղիին արեւմտեան կողմը, ուր այս պահուն գեռերը այլ եւս արգելք մը չեն անցնելու համար, քանի որ ամէնքն ալ սառած են, բաց տափարակ գաշտ յարձակողական գեղեցիկ վայր մըն է Շահոյի վրայ։ Երկու ախոյեանները հոն, այդ դաշտին վրայ պիտի գործածեն իրենց ուժերուն ստուարութիւնները, որով այդ դաշտը Շահոյի վրայ երկրորդ ճակատամարտին վճռական կէտը ըլլալու սահմանուած է։ Առաջին ճակատամարտին մէջ ա՛յնքան կարեւոր դեր մը կատարող Բուիլով բլուրը դարձեալ նշանաւոր դեր մը պիտի խաղայ։ և դարձեալ անոր շուրջ պիտի մղուի ճակատամարտին վճռական մասը, ինչպէս եղաւ Բորթ Արթուրի մէջ 203 մէթր Բլուրը։ Հոս ճաքոնցիք անտարակոյս հրետանիի առաւելութիւն մը պիտի ունենան, որովհետեւ Բորթ Արթուրի պաշարման թնդանօթներուն մեծագոյն մասը տրամադրելի պիտի ըլլայ հոն իրենց համար։

Բուրբաթքին ի վիճակի է այս բաները նախատեսելու, և այս պատճառու բնաւ ճիգ չըներ կռիւը սկսելու անժամանակ և իրեն համար աննպաստ պայմաններու մէջ։ Ասիկայ յայտնի նշան մըն է թէ Բուրբաթքին գիտակից է իր տկարութեան։

ԽԱՁԱԽԱԿԱՆ ԱՍՊԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ

Ռուս խազախական ասպատակութիւնը, որ անգլիական թերթերուն համեմատ մղուեցաւ Խազախ զօրավար Միչէնքոյի հրամատարութեամբ, իր վախճանին հասաւ։ Այդ հեծելազունդը, որ անցեալ Դշ. իրկուն մեկնեցաւ ռուսական գիծերէն, Լիաօ գետին բերանը դէպի հարաւ ասպատակութիւն մը ընելու, Բշ. օր վերադարձաւ իր բանակը։ Դշ. Ռուսք Գեղչուզ տասա, և ճաքոնական բանակին համար բերուած 500 ուտեստի վագոններ գրաւեցին, և քանի մըն ալ գերի։ Նշ. օր ասպատակութիւնը ա՛լ աւելի հարաւ քշուեցաւ, բայց առանց յաջողութեան, որովհետեւ ճաքոնցիք նոյն միջոցին զօրացուցած էին իրենց գլխաւոր մերձակայքը, ինքզնս, այնպէս որ ի վիճակի եղան ռուս ձիաւորներուն և իրենց թնդանօթներուն բոլոր յարձակումները վանելու, մինչ որ ցոյց կուտայ թէ բազմաթուաւոր հրացաններով մըղուած կանոնաւոր կռիւ մը իր մասնաւոր առաւելութիւնը ունի, ինչպէս յաճախ տեսնուեցաւ այս Պատերազմին մէջ, քանի որ հեռաւոր ճաքոնցիներ քանիցս ետ մղեցին այս կերպով ռուս ձիաւորներու յարձակումները։ Այսպէս, ինքզնսի առջեւ անյաջողութեան մատնուեցաւ ռուսական յարձակումը, ո՛րքան ալ անակնկալ և արագ եղած էր անիկա։ Խազախները պարտաւորուեցան ետ դառնալ և փութալ հիւսիս իրենց փրկութիւնը գտնելու համար։ Ճաքոնցիք երկու անգամ փորձ ըրին բոլոր Խազախները ծուղակը ձգելու, բայց բախտը յաջողեցաւ անոնց, 300 մեռեալ և վիրաւոր միայն ունենալով պրթիլ ճաքոնցիներուն մագիլներէն։ Եթէ ա՛ս էր միայն այդ Խազախային ասպատակութեան արդիւնքը,—քանի որ ճաքոնցիք կը հերքեն իրենց ուտեստի վագոններուն գրաւուած ըլլալուն լուրը— ըսել է թէ Միչէնքոյի փորձը պարզապէս բռնի ձեւով կատարուած զինուորական անհետեւանք խուզարկութիւն մըն էր միայն, զոր չատ սուղի գնեցին Ռուսք, 300 հոգի ալ վերայ տալով։

*Միչէնքոյի ասպատակութեան նման ձիաւոր ասպատակութիւններ ամէն ժամանակներու պատմութեան մէջ տեղի ունեցած են։ Պատմականօրէն նշանաւոր են այն երկու ասպատակութիւնները, զորս Աւստրիացիք և Ռուսք ընդդէմ Պերլին Եօթնամեայ Պատերազմին մէջ։ 1757 Հոկտ.ին մաճառական ձիաւոր զօրագունդին հրամատար կոմս Հատիք յաջողեցաւ մտնել Բրուսիոյ մայրաքաղաքը, և Հոկտ.ին 215,000 թալէր բռնի տուրք առաւ Պերլին քաղաքէն, եւ զօրավար Սայտլիցի կողմէ հալած ելով, աճապարեց դէպի հարաւ, և քաշուեցաւ Բրուսիական սահմանագլուխին։ Պերլինի դէմ երկրորդ ասպատակութիւնը յաջողեցաւ 1760 Մեպտ.ին եւ Հոկտ.ին։ Այս անգամ Պերլին սպառնալիք կրեց երկու կողմէ, 18,000 Աւստրիացիք հրամատարութեամբ Լասիի եւ 42,000 Ռուսք հրամատարութեամբ Զէրնեչէվի։ Հոկտ. 10ին Ռուսք Պերլին մտան, և բացի 700000 թալէր պատերազմական տուգանքէ աւարեցին նաև բոլոր ռազմամթերքը և իշխանական սեփականութիւնները և գոյքերը. և ապա երկու ասպատակ գունդերը սկսան նահանջել։ Բայց այս երկու ձեռնարկութիւններն ալ բնաւ ոչ է հետեւանք չունեցան Պատերազմին շարունակութեան վրայ, որովհետեւ ռազմագիտական սխալ ուղղութիւնքէ մը ներշնչուած էին, այս ինքն նպատակ ունէին գրաւել ա՛ն-պիսի կէտ մը, ուրկէց կարելի էր շատ լուռուով վնասել զա՛ռնք ուրիշ կէտէ մը մղուած յարձակումով։ Նոր ժամանակաց պատմութեան մէջ ասպատակութիւնները դարձեալ երեւան եկան Ամերիկայի Հիւսիսայնոց և Հարաւայնոց Պատերազմին առթիւ։ Երկու պատերազմիկ կողմերն ալ ձեռնարկեցին ասպատակութեանց խորտակելու երկաթուղի ճամբայ և հեռագրական գիծեր, անհատական սեփականութիւններ փճացուելու կամ աւարելու, փոքրաթիւ թշնամի գունդեր յաղթահարելու կամ գերի վարելու, իրենց պատերազմական գերիները ազատելու, թշնամին անանգիստ ընելու համար, եւայլն։ Բայց ո՛չ մէկ ժամանակ ասպատակութիւնները ա՛ն-քան մեծ ուժերով մղուեցան որքան 1862էն մինչեւ 1865 հիւսիսային ամերիկայի մէջ, ուր պահ մը ա՛ն-պիսի համեմատութիւններ առին որ մինչեւ իսկ դժուարացան կանոնաւոր պատերազմները։ Մարդիկը իրենց հետ կը տանէին իրենց ու իրենց ձիերուն ուտելիքները։ Հրամատարները ամէն տեսակ ազատութիւն ունէին, միայն թէ իրենց մեկնելու և վերադառնալու ժամանակները պարտաւոր էին իմաց տալ Վերին հրամատարին։ Հարաւայնոց կողմէն մասնաւոր անուն հանեցին այս փոխ ասպատակ հրամատարներէն Սթիւարթ, Ուէյտ-Հէմբթըն, Մօսպայ, Ճէն-քինան Կրիրսլն, Մօրկըն, Ֆարլէթ, Հուիլըր, Սքոթ, և Հաւարթըն, իսկ հիւսիսայնոց կողմէն Շէրիտան, Բիլլէթրիք, Տալկրին, Շերման և Ուիլսն։

Միչէնքոյի ասպատակութիւնը սակայն ա՛ն-քան նշանաւոր չէ, որովհետեւ շատ քիչ մարդ ունէր իրեն հետ։ Արդէն ամբողջ Մանչուրիոյ մէջ հազիւ վեց ու կէս զօրաբաժին Խազախ կայ։ որոնցմէ ութը գումարտակ և տասներկու ենանանի մ.ա. —Հէր իրենց հետ։ Այսպիսի պարագաներու մէջ ասպատակութիւն մը չէր կրնար ասկէց աւելի յաջողութիւն ունենալ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՌԱԶՄԱՎԱՅՐԸ

ԶԻՆԱԿԱՆ ԶԷՋՈՔՈՒԹԻՒՆԸ

ՌՈՒՍ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՄԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԴԷՄ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏՈՎ

ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

Բէթերպուրկէն հետեւեալ մասնաւոր հեռագիրը ղրկուած է Պրիսէլ։—Բուրբաթքինի սպայակոյտին կողմէ հաղորդուած վերջին լուրերուն նայելով, Ճաքոնցիք Լիաօեանկէն մինչեւ Մուքտէն ամբողջ գծին վրայ շարժման մէջ են, օգնական գունդերը շարունակ կը տեղափոխուին։ Պաշարման ծանր թնդանօթներուն մարկոցները Բորթ Արթուրէն հիւսիս ճամբուն վրայ են, Բուիլով բլուրին ռուսական գիտաւոր դիրքին վրայ յարձակելու համար։ Ռուսք պարտաւոր են այդ դիրքը պարպել, բայց Ճաքոնցիք չեն համարձակեր բռնել զայն, որովհետեւ ռուսական բաղում խոշոր թնդանօթներ այդ բլուրէն չորս քիլոմէթր միայն հեռու դիրք բռնած են, և կը տիրեն անոր վրայ։ Առաջին կարգի սոսկալի հրետանիի մենամարտ մը պիտի ծգուի ի մօտոյ այդ կարեւոր բլուրին չուրջ։ Ճաքոնցիք կատարելապէս գիտեն Բուրբաթքինի կարգադրութիւնները, բայց Բուրբաթքինի Ճաքոնցիներուն ճիգը և որոշ դիտաւորութիւններուն վրայ անտեղեակութեան մէջ է, որովհետեւ իր գործածած չինացի լրտեսներուն տեղեկութիւնները իրարու հակասական են։

*** Թիէնձինէ կը հեռագրեն Ուաչինկթըն թէ չինական առաւարութիւնը Ծանուցագիր մը կը պատրաստէ, Ռուսիոյ յայտարարութիւնները եւ կասկածները բոլորովին հերքելու նպատակաւ։ Ծանուցագիրը բաւական կծուլեզուով պիտի խմբագրուի, և պիտի հրապարակուին ռուս բանակին հրամատարներուն կողմէ քանիցս փորձուած հնարքները չյարգելու համար Չինաստանի չեզոքութիւնը։ Ծանուցագիրը անագին ապաւորութիւն և աղմուկ առաջ պիտի բերէ դիւանագիտական աշխարհին մէջ Ռուսիոյ Ս. Արեւելեան քաղաքականութեան վրայ։*

Նիւ Եորքէն ալ այս մասին հետեւեալը կը հեռագրեն.— Վերջին տասներկու ամիսներու մէջ Ս. Ասիոյ քաղաքական հաւասարակշռութիւնը բոլորովին խանգարուած է. հետեւաբար Զինաստանի մէջ ըլլալիքներուն վրայ մարդ պէտք չէ զարմանայ։ Զինական կառավարութիւնը փոխած է իր քաղաքականութիւնը Ռուսիոյ մասին։ Բէքինի ռուս դեսպանը այլ եւս նոյն յարգուած մարդը չէ արքունիքին մէջ. որ կայսեր, մայր կայսրուհիին և ամբողջ չինական կառավարութեան հմակրութիւնը կը գրաւէր։ Հիմակ հոն գերաիշիր ձայն ունի ճաքոնական դեսպանէն վերջ ամերիկեան դեսպանը։ Ամերիկայի և Զինաստանի միջեւ յարաբերութիւնք վերջին ծայր մտերիմական են և ի մօտոյ երկու Տէրութեանց միջեւ առկախ ամէն խնդիր պիտի կարգադրուի։ Զինաստան գիտէ թէ առաջին անգամ ամերիկան կառավարութիւնն էր որ Պատերազմին սկիզբը Նրշաբերականով մը Եւրոպայի առաջարկեց պատերազմիկներու յարգելու Զինու չեզոքութիւնը, և անցեալ օր Բէքինի արքունիքին մէջ մեծ խնդութիւն պատճառեց այն լուրը թէ Մր. Հէյ նոր շրջաբերականով մը կ'առաջարկէ դարձեալ հաստատուն պահել Զինու անկախութիւնը։ Եթէ Ռուսիա իր վերջին փորձը ուզէ շարունակել Բաշկարի կամ չինական հողին ո՛րիշ մէկ մասին վրայ, Միացեալ Նահանգները ուղղակի իրենց դէմ «անբարեկամ» գործողութիւն մը պիտի նկատեն ռուսական այդպիսի արարք մը։

*** Հանատի աղբիւրէ մը հետեւեալը կը հեռագրուի Լոնտոնէն.— 1904ի նոր տարուոյն սկիզբը, երբ ճաքոնի ու Ռուսիոյ միջեւ պատերազմին վտանգը ծանր աստիճանի մը հասած էր Ռուս բարձրաստիճան պաշտօնատար մը. որուն գործակցութիւնը անհրաժեշտ է ռուսական պատերազմ մղելու համար, ընկերային շրջանակի մը մէջ հետեւեալը ըսաւ.— «Ն. Վեհափառութիւնը խօսք հանած է բերնէն որ այս պատերազմը չմղուի։ Բայց դժբախտաբար Ս. Ասիոյ մէջ ճաքոնի ոյժերը չհակակշռող ռուս խորհրդականներ ճշմարտութիւնը կը ծածկեն »*

*** Հանրածանօթ ռուս հրապարակագիր Սիրօմեաթնիքով. որ նոր դարձաւ Մանչուրիոյ մէջ իր վերջին ճամբորդութենէն, բաց նամակ մը մէջ հետեւեալ հարցումը կ'ընէ թէ հիմա Ռուսիա պատերազմը պէ՞տք է շարունակէ թէ հաշտութիւն պէտք է ընէ։ Վաւերական և տեղւոյն վրայ ճիշդ հաշիւներ կատարելով. Սիրօմեաթնիքով ի վերջոյ կ'ըսէ թէ հիմա այլ եւս հաշտութեան խօսք կարելի չէ ընել։ եւ կը շարունակէ.—«Ճաքոն արդէն գրաւած է Մանչուրիոյ գաւառները ծովէն մինչեւ Շահօ գետ. անոր ձեռքին մէջ են Բորթ Արթուր, Տալնի, Ինքզնս, Լիաօ գետին ամբողջ ընթացքը. մէկ խօսքով՝ Մուքտէնի պտղաբեր հովիտին երկու երրորդը. որ ինք միայն 18 գրիւ հացաբոյս կ'արտադրէ։ Ռուսիա 52,000 քառակուսի վերստ իսկ Ճաքոն 78,000 քառակուսի վերստ տեղ ունի Մուքտէնի գաւառին։ Զորս միլիոն Զինացի Ճաքոնցիներուն անցան այդ գաւառին մէջ, որ մինչեւ Պատերազմին սկիզբը մարդ գլուխ 76 կոպէկ տուրք կը վճարէր։ Եթէ Ճաքոն հիմա տուրք դնէ իր երկրին բնակիչներուն տուրքին չափովը, տարեկան 40 միլիոն ռուպլ պիտի գանձէ։ Ճաքոնցիք մաքսերն ալ իրենց ձեռքը անցուցին, տէր են հիմա թէ՛ վաճառականութեան և թէ ճարտարուեստին, և այսպէս իրական տէրերը պիտի ըլլան Մանչուրիոյ ինչպէս նաեւ Մոնկոլիոյ։ ուր Զինաստանի ծախքով խոշոր բանակ մը պիտի կազմակերպեն Սիպերիան գրաւելու համար։ Եթէ նոյն իսկ Ճաքոն բաւական համարի մինչեւ հիմակուան գրաւածները, կարող է դարձեալ չորս զօրաբանակ պահել տեղացիներուն ծախքով։ Ճաքոն մինչեւ հիմա 345 օր պատերազմ ըրաւ, մէկ մի օր երկու միլիոն ռուպլ ծախսեց, հետեւաբար 700 միլիոն ռուպլին պէտք է իր գրաւած տեղերէն հանէ։ Բայց այսչափը չէ միայն։ Ճաքոն ալ բռնած է, որ 30 միլիոն ռուպլի արտաքին վաճառականութիւն ունի և տասը միլիոն բնակիչ։ Ուստի այս պարագային հաշտութիւնը Ճաքոնի կոտրատ ո՛չ միայն ծովային տիրապետութիւնը Խաղաղական ովկիանոսին մէջ, այլ նաեւ 200 միլիոն ռուպլ կ'աւելցնէ անոր տարեկան եկամտոյցին հասոյթները.»*

*** Անցեալ Եշ. օր Ֆրանսայի արտաքին գործոց պաշտօնարանին ընդունելութեան սրահը պատկառելի և գեղեցիկ տեսարան մը կ'ընծայէր։ Առաջին անգամն էր որ Հըլի միկադէսին Քենիչ Ճաննամոզովը համագումար նիստ կը գումարէր, նախագահութեամբ Ֆրանսայի ծովակալ Ֆու�-նիէի, որուն աջ կողմը նստած էր աւստրիացի ծովակալ Շերաուն որուն խոշոր դէմքը ամէնուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէր։ Աջ ու ձախ կարգաւնստած էին մրուս քնիչ ծովակալները. և քարտուղարները։ Մեծ գրասեղան մը՝ կարմիր մաքուր պաստառով ծածկուած՝ քնիչներուն առջեւ կ'երկարէր։ Իրենց պաշտպանողական ճառերը արտասանեցին Ռուս և Մնգլիացի փաստաբանները. որոնց ըսածները արդէն մեր գիտցած ժամրամանութիւններ ըլլալով, զանց կ'ընենք հոս յիշել բառ առ բառ։*

*** Բիլի ռուս հիւպատոս Տիտէրիխս իր կառավարութեան հաշուոյն գնոց հոլանտական խոշոր փոխադրանաւ մը որ Բիլէն Լիպաւ մեկնեցաւ։ Այս նաւը ռուսական երրորդ նաւախումբին հետ Ս. Ասիա պիտի մեկնի։*

*** Հավպուրկ-Ամերիկեան գծին վրայ քանող 16 խոշոր շոգենաւեր վարձուեցան ռուս կառավարութեան կողմէ ածուխ փոխադրելու համար Պալթիկեան Նաւատորմին։ Ապահովագրութեան թուղթերուն նայելով, այդ շոգենաւերէն 15ը պիտի երթան Սկլանի արեւմտեան կողմը չեզոք նաւանանգիստ մը, մէկը միայն մինչեւ Պաթավիա պիտի երթայ։ Շոգենաւերէն իւրաքանչիւրը 100,000 անգլ. ոսկի կ'արժէ, բայց 50,000 ոսկիի միայն ապահովագրուած են պատերազմի վտանգներուն դէմ։ Այս նուազագոյն սակով ապահովագրութեան պատճառը ա՛ն է թէ շոգենաւային ընկերութիւնը չի կարծեր որ ճաքոնական մարտանաւեր գան Սինկաբուրի կամ Քօլօմպոյի արեւմտեան կողմը։*

*** Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ զինուորական վարժարաններուն դասընթացքը պիտի հետաձգուի, և քննութիւնները Ապրիլին պիտի ըլլան փոխանակ Յունիսին ըլլալու, որպէսզի նոր սպաներ գործառնութեան կոչուին։ Սրդէն Սիպերիոյ զինուորական վարժարաններուն մէջ այս հրամանը կը գործադրուի երկու տարիէ ի վեր։*

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ՄԱՀԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—

Մանուկներուն մահուան առաջքը առնելու համար կազմուած ռուս մարդասիրական ընկերութեան տարեկան գումարման մէջ նախագահութեամբ Պեսական Խորհրդոյ անդամ զօրավար Բօսքի բրօֆ. Կանոպին յայտարարեց թէ Եւրոպական Ռուսիոյ յիսուն գաւառներուն մէջ ծնունդներուն տարեկան թիւն է 2 միլիոն 100,000, որոնցմէ 1 միլիոն 200,000ը կը մեռնին։ Մանկական մահուան այս սոսկալի չափը կը վերագրուի գիւղացի ժողովուրդին տգիտութեան և պարբերական աղքատութեան։ Ընկերութեան նպատակն է մանկական հիւանդանոցներ հաստատել Եւրոպական Ռուսիոյ իւրաքանչիւր փոքր քաղաքի և գիւղի մէջ։

Թերեւս Զինաստանը բացառութիւն ըլլալով. աշխարհի մէջ չկայ ուրիշ երկիր մը. որ մանուկներու մահը ա՛յնքան սոսկալի չափով տարածուած ըլլայ։ Եթէ սոյդ է ա՛յն սկզբունքը թէ ազգի մը քաղաքակրթութիւնը մատուցուրապէս կրնայ չափուիլ մանկական զոհերուն հանմեմատութենէն, ուրեմն ապահովաբար ռուս ժողովուրդին ստորին դասակարգը շատ վար տեղ մը կը բռնէ արդի քաղաքակրթութեան աստիճանին վրայ։ Մեծ մասամբ պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ թաղային և քաղաքապետական գրութեան վրայ. կ'ըսէ Սրքանցwարs։ Մուժիկը. որ 70 միլիոն է տիրոջ հաշուով. ռուս կայսրութեան հաստատուն սիւներէն գլխաւորն է, բայց վերջին աստիճան տգէտ վիճակի մէջ է. և սնունդի. ըմպելիքի, հագուստի կապուստի մասին անհոգ ու անտարբեր կ'ապրի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՎԻԵՆՆԱ, 22 Ցունվար.— Բէթերպուրկէ կը հեռագրեն թէ ռուսահապատակներու անձագրի տուրքը, պատերազմի միջոցին 5 ռուպլի բարձրացած է, ի նպաստ ռուս վիրաւորներուն։

— Ուաշինկթընէ կը հեռագրուի թէ ամերիկեան կառավարութիւնը երկու ծանր ցուցիրներ ղրկած է իր արտաքսմանի բոլոր ներկայացուցիչներուն։ Առաջինով կառավարութիւնը կը հերքէ մամուլին այն կարգ մը լուրերը թէ խաղաղութեան համար բանակցութեանց միջոցին Միացեալ Նահանգները մտադիր են հոգ պահանջել Զինու մէջ։ Երկրորդին մէջ, կառավարութիւնը մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ ցարդ Զինու կողմէ գործուած չեզոքութեան բռնաբարման։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ուաշինկթընէ կը հեռագրուի «Ալենդրել Նիւզ»ի թէ Մ. Նանանգաց կառավարութիւնը Սենատորմինկի թեւարկութիւնն տանձնեց, Հաթիի Հանրապետութեան հողային ամբողջութիւնը երաշխաւորելու համար։ Միացեալ Նահանգները կը բատանձնեն Հաթիի Հանրապետութեան բոլոր պարտքերուն (թէ՛ ներքին և թէ օտար դրամատէրերու հանդէպ պարտքերուն) կարգադրումը։ Արտաքին պարտքերը 32 միլիոն տոլար կ'հաշուուին։ Կը վախցուի որ չփոթութիւններ ծագին Միացեալ Նահանգներու այս յայտարարութեան հետեւանքը։ Բազմկէց Նախագահ անմիջապէս ամերիկեան ժարտանաւեր ղրկեց Ս. Տոմինկի. զեկուցանելու համար ամերիկեան թեւարկութիւնը հաստատող յայտագիրը։

— «Ֆորթնայթլի Ռիվիու» ուսագրաւ յօդուած մը կը հրատարակէ անգլիական նաւատորմիղ մասին։ Ծանվակալ Ֆրէմանթլէ կը գրէ թէ նոր կազմակերպութիւնը իր կեդրոն ունենալու է և Հիւսիսային Ծովը և ոչ թէ միայն Միջերկրականը։ Ծովակալ Հօքինս կը յայտնէ թէ գերման նաւատորմին աւելնալուն նպատակը անգլիոյ հաւասարիլ չէ։ Իսկ դեր ծովակալ Մոնթակ ի վեր կը հանէ թէ երկու երկիրներուն ժամանը, անխորհուրդ հրատարակութիւններով թիւրիմացութիւններու տեղի կուտայ։

ԱԹԷՆԷ.— Երկրաշարժի նոր ցնցումներ զգացուեցան Թեսալիոյ մէջ։ Գիւղ մը ամբողջապէս աւերակ դարձաւ։ Քանի մը մեռելներ և վիրաւորներ կան։ Վերջին օրերու հեղեղման անձրեւներն ալ շատ մեծ պատճառեցին Յունաստանի զանազան մասերուն մէջ, մանաւանդ Սպարտայի մէջ Եվրոտաս գետին յորդման պատճառաւ, իր ընթացքին շատ մը կէտերուն վրայ, հաղորդակցութիւններ ընդհատուած են։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Ռուվիէ կ'աշխատի համախմբման Դաշինք մը կազմելու, բոլորովին դուրս թողլով ընկերվարական կուսակցութիւնը։ Գիտի ընդունի յառաջդիմականները։ Մ. Տէլքասէ ամէն պարագայի մէջ իր պաշտօնին վերայ պիտի մնայ։ Սառիէն և Բուանքարէ ևս պիտի մասնակցին Դաշինքին։ Մ. Լուպէ։ Դաշինքը կազմելու պաշտօնը Մ. Ռուվիէի յանձնած ատեն, ներկապէս յանձնարարեց մտքերու հանդարտութիւն, միութիւն և համաձայնութիւն։

— Նոր Դաշինքին կազմութեան համար բանակցութիւնք կը շարունակուին։ Մ. Սառիէն 24 ժամ խնդրեց որոշում մը տալու համար։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵՒՆ Խան ժողովոյ որոշմամբ հրաման եղած էր Տիարպէքիրի առաջնորդ. Տ. Եղեկիէլ Ծ. վրդ.ի Մուշ երթալ տեղւոյն առաջնորդական գործերը կարգադրելու համար՝ փոխանորդ մը կարգելով Տիարպէքիրի Տ. Եղեկիէլ Ծ. վրդ. սիրայօժար յանձն առած է երթալ և Խան ժողովին կողմէ իրեն եղած այս կոչմանը կատարել, միեւնոյն ատեն յայտարարելով թէ պատրաստ է անմիջապէս Մուշ ուղեւորիլ. սակայն օգնութիւն խնդրութեան պատճառաւ իր մեկնումը յետաձգած է յառաջիկայ Մարտ ամսուն մէջ խնդրելով Պատրիարքարանէն որ իր պաշտօնագրերը Տիարպէքիր ղրկուին։

ՏԻԼԻՊԼԻՆ Պատրիարքարան եկած է հեռագիր մը թէ տեղւոյն ազգայիները չեն թողատրեր Տ. Յովհաննէսի Գուրկաս մեկնելը։

ՊԱՑԱՁԻՏԻ ազգայինները հանրագրութեամբ մը Տ. Ներսէս քհ.ի անվայել արարքները ծանուցանելով Պատրիարքարանի, խնդրած են որ փութով հեռացուի այն տեղէն Տ. Ներսէս, քահանայի մը անպատշաճ ընթացքներով ժողովուրդը չգայթակղեցնելու համար։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կը ծանուցանենք թէ Գարսից Վեհ. Շահը Շեբաքէթի պատուանշանը չնորհած է Աղեքսանդրիոյ պարսկական հիւպատոս Վեսէ. Միհրան Խան Գալֆեանի կնոջ Տիկին Միհրան Խանի։

Այս վարձատրութիւնը արդար գնահատում մըն է Տիկին Միհրան Խանի բարեսրտութեան և օրինակելի արժանիքներուն։

** Նոնպէս գոհունակութեամբ կը լսենք թէ Գարսից Վեհ. Շահը Խանս Թեան պատրաստ չնահած է Գարակէօզեանց Դաւրէժի ներկայացուցիչ Հայկ էֆ. Թիւրապեանի որ գորգերու արտածութեան մէջ մեծ դեր մը կը կատարէ և արժանացած է Վեհ. Շահին գնահատման։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ Ծանուցում Տնտեսական Խորհրդոյ.— Եէնի Գիւղի Ս. Առաքելոց Եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցերը՝ սկսեալ 1897 Մայիս 14 ցվերջ Դեկտ.ի 1902 Տարեգրուն։

ւոյ, ըստ օրինի Տնտես. Խորհրդոյ մասուցուած և անոնց յար և նման օրինակները յիշեալ եկեղեցւոյ բակը կախուած են Ի տես Թաղեի ժողովրդեան՝ քանի և մէկ օրուան պայմանաժամաւ։ Կը հրաւիրուին Պատ. Թաղեցիները որ այդ հայուեկցներուն վրայ՝ եթէ որ և է դիտողութիւն ունին, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ՝ որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ՝ անլսելի պիտի մնայ որ և է դիտողութիւն։ (ԿՆԻՀ)

«ԱՒԻՆՏԱՒԵՐ»ի Ծրէ թիւը հրապարակ ելաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Քրիստոսի Մնունդը՝ Տօք. Հ. Ս. Գալնըմ։ Աղօթք և Հրաշք՝ Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեան։ Լոյսին վէպը՝ Բրօֆ. Հ. Ակէն։ Զինարէն աշխարհագրական անուններ՝... Սէյնդ Լուսի ցուցահանդէսը՝... Բաց նամակ մը՝ Մ. Կ. Գազանճեան։ Հերքում մը՝ Հ. Ա. Անդրէասեան։ Խօսքցութիւն՝ Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեան։ Ա. Դաս՝... Ազգ. Գաղաքական Լուրեր։

ԷՊ ՄԷՑՏԱՆԻՒ Մաղաքեան վարժարանին սաները հաճելի ա՛կնկալի մը տպաւորութեան տակ գտնուեցան Ս. Մնունդի Խթման գիշերը։ Առեւտրական հրապարակին քաջածանօթ Մարդէն էֆ. Ցակոբեան, որուն բարեսիրական ձեռնարկները յամախագէպ են այլ և այլ պարագաներու մէջ, արգահատելով այս աղքատիկ Թաղին աղքատիկ դպրոցին չքաւոր սաներուն վրայ, 18 մանչ և 19 աղջիկ ուսանողներուն մէկ մէկ ձեռք ընտիր կերպասէ հագուստ պատրաստել տուած էր, իր ամէն մանրամասնութիւններովը։ Կօշիկ, գուլպայ, վերարկու, գլխարկ։ Բարեգործութիւնը ուղղակի նպատակին հասցնելու դիտումով Մարդէն էֆ. իր վսահելի պաշտօնեաներէն մէկուն հետ դրկած էր հագուստները Մաղաքեան վարժարան, ուր հաւաքուած էին նաեւ բացի աշակերտներէն, անոնց չքաւոր ծնողներն ալ։ Անկարագրելի էր բացատրել փոքրիկներուն հրճուանքն ու ճառողիւնը երբ իւրաքանչիւրը իր վայելուչ ու չքեղ հագուստները կը հագուէր։ Մէկը իր բալեթն միւսին կը ցուցնէր և ուրիշ մը, մանկական ուրախութեամբ, գլխարկին երիզները կը համբուրէր։ Ասկէ աւելի սրտապարար տեսարան մը կարելի չէր երեւակայել։ Երբ տղոց ամէնն ալ հագուեցան, կարգաւ շարուեցան և առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցչին, սկսան շնորհակալութեան և բարեմաղթութեան ցոյցեր ընել Մարդէն էֆ. Ցակոբեանի և իր բարեսիրտ հոր հաղորդին։

Արդարեւ փոքրիկները հրճուեցնելէ աւելի ի՞նչ ժամ գոհունակութիւն կրնայ զգալ բարեսիրտ անձ մը։

ԻԶՄԻՐԻ Թաղաքական Ժողովոյ նախագահ Վսեմ. Էշրէֆ փաշա, անցած շաբթու Ազգ. Առաջնորդարան երթալով այցելեց Առաջնորդ Դուրեան Սրբազանի և կէս ժամու չափ սիրալիր տեսակցութիւն մը ունեցած է։ Անցեալ կիրակի ալ դասական ժողովոյ անդամ Վսեմ. Ապահիրրահման փաշա, իր հետեւորդներով Առաջնորդարան երթալով այցելեց Դուրեան Սրբազանին։ Անցած սիրալիր խօսակցութեան միջոցին Ն. Վսեմութիւնը հարցուց թէ այս տնական օրերուն բաւական ժողովուրդ կուգա՞յ եկեղեցի։ Ի պատասխանի այս հարցման ըսուեցաւ թէ անձրեւներու պատճառաւ եկեղեցւոյն ճամբաները աւրուած են, և ասոր համար ժողովրդեան մեծ մասին արգելք կ'ըլլայ եկեղեցի գալու։ Խնդրուեցաւ Ն. Վսեմութենէն որ պէտք եղած միջոցները հրամայէ ճամբուն շինութեան մասին. օրուն ձայնակցեցաւ նաեւ Դուրեան Սրբազան։ Ապտիէրրահման փաշա խոստացաւ իր ձեռքէն եկածը չի զլանալ այս խնդրանքին համար։ Պատուասիրութիւններէ ետք, Ն. Վսեմութիւնը և իր հետեւորդները մեկնեցան։

ԻԶՄԻՐԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

ԻԶՄԻՐ, 8 Յունվար 905

Այս տարի Ս. Մնունդեան Տօնը կատարուեցաւ նախորդ տարիներէ աւելի չքեղ և եկեղեցական վայելուչ հանդիսաւորութեամբ։ Եկեղեցիները խըռնած էին երկսեռ բարեպաշտ ժողովրդեան բազմութիւնով մը, մասնաւորապէս Ս. Ստեփանոս եկեղեցին, ուր օրուան պատարագիչն էր Ս. Առաջնորդ Հայրը։ Երգեցողութիւնք քառաձայն կերգով կատարուեցան։ Թափօրի պատհուն տեղւոյն սովորութեան համեմատ Դուրեան Սրբազան Զաթալթագ ի գլուխ ապովանի տակ ըստ սովորութեան թափօր դարձաւ, և ճանապարհին ետք գեղեցիկ քարոզ մըն ալ խօսեցաւ օրուան ծանին առթիւ, մէկը այն հմայիչ քարոզներէն որոնք Ն. Սրբազանութեան յատուկ են։ Ս. Պատարագի արարողութիւններէն վերջ, չքեղ հանդիսաւորութեամբ կատարուեցաւ Ջրօրհնէքի արարողութիւնները։

Արարողութիւններէն ետք պատարագիչ Սրբազանը ընկերակցութեամբ քահանաներու և Դպրաց Դասուն, առաջնորդուեցաւ Առաջնորդարան ուր ընդունեց ծանօթ ազգայիններու շնորհաւորութիւնները, որոնց մէկ մէկ ոգեկոչ օրացոյցներ նուիրեց։

Տեղւոյս ժողովները, որոնք դադրած էին Ս. Մնունդի տօնին առթիւ, շաբթուս կը վերսկսին։

*** Երէկ ուրբաթ, կէս օրէն ետք Ս. Հռիփսիմեան վարժարանի սրահներուն մէջ տեղի ունեցաւ նորահաստատ ազգ. երկսեռ մանկապարտէզին կազմելի ծեռի հանդէսը։ Հանդէսին կը նախագահէր Ս. Առաջնորդ Հայրը, իր շուրջ ունենալով Տ. Եղիշէ վրդ.ը ու Տեսուչ Խ-րհուրդներու անդամներ։ Հանդիսավարը խռնուած էր ծնողներու և կրթասէր ազգայիններու ստուար բազմութեամբ մը։ Հանդէսին գլուխ էր մեր համակրելի քաղաքակից Ֆօն Բասքալը որ խաղալիկներով բեռնաւորուած այնքան յաղողապէս կատարեց իր հայր Բարսեղի պաշտօնը ներկաներուն քրքիջներուն և թուն ծափահարութիւններուն մէջ։ Նախագահ Սրբազանը յետոյ կարճ բանախօսութիւն մը ըրաւ և չէտեց մանկապարտէզներու անհրաժեշտ պէտքը, և պահանջով մը փակեց հանդէսը։ Ն. Սրբազնութեան մեկնումէն վերջ կատարուեցաւ վիճակահանութիւնը, ուրկէ 25-30 մէծիտի մօտ հասութ մը գոյացաւ։ Հոս չի մոռնամ յիշել նաեւ թէ սոյն նորահաստատ հաստատութիւնը մերայնոց ջերմ համակրութիւնը չահած է քանի մը ամսուան մէջ և այժմ հոն յաճախող երկսեռ աշակերտաց թիւը 250ը կ'անցնի։ Նախորդ շաբթու Ամերիկեան վարժարանի Հայ ուսանողները Մանկապարտէզի աղքատիկ սաներուն կարմիր գոգնոցներ նուէր ըրին։

*** Ս. Մնունդեան տօնին առթիւ, առջի գիշեր Հոգ. Որբախնամ ընկերութիւնը իր անձնական ծախքով պատպարած որբերուն գեղեցիկ հագկերոյթ մը տուաւ։ Որբախնամին աղնիւ անդամները ամէն ջանք ի գործ դրած էին այս մանկական հաւաքոյթը չէն ու զուարթ ընելու համար, միեւնոյն ատեն գուրգուրտ հոգածութեամբ մը շրջապատելով որբերը, որոնք գոհ և ցնծալից, իրենց բարեսրտապարտ զգացումները արտայայտող երգեր ու ուղերձներ արտասանեցին, ու ընտանեկան բոյնի մը անուշ վայելքները ըմբոշխնեցին, պահ մը մոռնալով իրենց որբութիւնը։

ՍՏԵՓԱՆ ԵՐԿԱՆՆԱՆ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Օր. Հերթա Ս. Տիլսիզեան ի Համպուրկ 20, Փոքրիկն Սրբուհի Մ. Նալճնեան 5, Օր. Վերթայտ Կ. Թոփաքեան 15, Անտանաքի էֆ. Բումլու Օղլու 5, Փոքրիկն Ֆիլիպ Մ. Մովսէսեան 5, Պ. Տիրան Մ. Մովսէսեան 5, Պ. Մարարիկ Մ. Մովսէսեան 5, Օր. Մաւի Մ. Մովսէսեան 5, Պ. Օգսէն Գ. Գարիսեան 5, Օր. Ս. Թիւսիզեան 5, Ոմն 40, Պ. Զարեհ Ս. Բէիզեան 10, Օր. Տիգրանուհի Ս. Բէիզեան 10, Պ. Նալպար Կ. Մալխասեան 5, Պ. Վահան Կ. Մալխասեան 5, Օր. Հերմինէ Կ. Մալխասեան 5, Փոքրիկն Մելինէ Կ. Մալխասեան 5 իրենց տարեգլխոյ նուէրներէն, Պարոնայք՝ Սմբատ, Արուսեակ, Սուրէն և Մկրտիչ Պօղոսեանեան 20։ Միխաելճի Ս. Սարգիսեան վարժարանի սաներուն և տանուհեաց կաղանդչէքները՝ Ս. Փրկչեան որբերուն. Վրոյր Ե. Շիրինեան 5¼. Ստեփան Տ. Եղնիկ Թէքէեան 10. Կարապետիկ Պալըքչիբաշեան 3. Ղազարոս Ղազիրեան 1, Սարգիս Գ. Սալմաստեան 5, Գրիգոր Մինասեան 5, Վարդեան Տուալեան 2, Մարտիրոս Ագգաչեան 2½, Մկրտիչ Օ. Ագգաչեան 2½, Աստուր Աստուրեան 2, Մելքիսեդ Ա. Տ. Մելքիսեդեկեան 5, Պաղասար Պաղասարեան 3, Կարապետիկ Լ. Մրիկեան 5¼. Արթին Մկրեան 2, Մուրատիկ Ա. Ալթունեան 2. Ազարիկ. Սեպուհ Գ. Սալմաստեան 5. Գասվէճի Դաւիթ 2½։ Աղջիկներէն՝ Լուիս Ա Մարգարեան 2, Նեկտար Աստուրեան 2, Պէտադրիկ Ժամկ չեան 1, Էլիֆդա Տաւուտեան 1. Սիրանոյշ Զիլինկիրեան 1։ Գահիրէէն՝ Այրի Տիկին Շահին Կ. Տամկաճեան 10. Այրի Տիկին Վէրգին Դերձակեան 10, Տեար Գրիգոր Կ. Տամկաճեան 10, Տիկին Զարուհի Գ. Տամկաճեան 10, Պարոնիկ Կարապետ Գ. Տամկաճեան 7½։

**

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տարեգլխոյ առթիւ Հիւանդանոցիս մէջ սարքուած հանդէսին համար հեռաւոր նուիրատուութիւններն եղած են ձեռամբ տիկնանց Պատ. Խնամակալութեան.

Ազն. Տիկնայք. Ս. Թաչճեան 216, Թագո հի Գարամանեան 216, Տիրան Կիւմիւշկերտան 164, Մանրիկ Էվրնէեան 120. Ա. Սէրվիչէն 120. Արտաչէս Հիւրմիւզ 108. Պետրոս Խորասանճեան 108, Զարեհ Տիլկեր 108 Ն. Սէրգիբեան 108. Ա. Գարամանեան 108, Ե. Ասլանեան 108. Բարեսէր Տիկին մը 108 Տիկին Մինոյ Գ-բամանեան 40, Տիկին Մէօնրիպէ Սէգիբեան 40, Պ. Հրանտ Զօփուրեան 40 յումար 1712։ Գեր. Տ. Գէորգ Երէցեան Ս. Եպիսկոպոս 4 հատ ժամացոյց, Ազիզեան էֆ. (գոհարավաճառ) 20 կտոր զանազան առարկայք ոսկեայ եւ արծաթեայ, Արտաչէս էֆ. Ծնտրգլեան 20 կտոր ընտիր խաղալիքներ, Մատթէոսեան գրատուն 3 օրինակ Գաղղ. հայ-բառարան (Ոսկեան) 8 հատ գեղեցիկ կազմաւոր և 8 մատեան, Պալենց գրատուն. 1 օրինակ բառարան Գաղղ. հայ (Ոսկեան) 2 օրինակ Երախայրիք. Նշան էֆ. Զօհրապ, 23 կտոր խաղալիքներ, Ազն. Տիկին Ա. Դարամանեան բոլոր որոց համար առատ շնորհ։

Արտաչէս էֆէնտի Ծնտգլեան Կաղանդի առաջին օրը Հաստատութեանս երկսեռ որբոց համար սարքուած Ամանորի հանդէսին ներկայ գտնուելով, որբերն անձամբ միթարելէ զատ տասն (10) օսմ. ոսկւոյ նուէր մըն ալ ըրած է Հիւանդանոցիս.

Մկրտիչ էֆ. Թոգաթլեան՝ որոց և ընդհանուր պատպարելոց բաշխուելու համար ինչպէս ուրիշ անգամ, այս անգամ ևս կարկանդակներ (բաթա) նուիրած և հիւանդանոցիս բոլոր պատպարեալներն անխտիր ուրախացուցած և հաճելի ժամանց մը պատճառած է։

Ուստի Հոգաբարձութիւնս պարտականին կը հաստարի իր ջերմագին շնորհակալիքն յայտնել հրապարակաւ նուիրատու Տեարց որոնք Աշնութիւնն ունեցան մխիթարելու հաստատութիւնս ընդհանուր պատպարեալներն։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Օր. Մ. Շերիֆեան, իրենց խնայած գումարէն 27։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

"ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿ,,ի ԲԱՑԱՌԻԿ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԹԻԼԸ

Գաւառներէն բազմաթիւ նամակներ ստացած ենք, որոնք մեր Հանրագիտակի բացառիկ թիւէն խնդրանքներ կ'ընեն։ Մենք թէև սովորականին կրկնապատիկը տպած էինք սոյն թիւը, սակայն բոլորովին սպառած է և այսօր դժբաղդաբար գրասէրներու խնդրանքը գոհացնելու վիճակին մէջ չենք։

Բարեկամներ կ'առաջարկեն որ երկրորդ տպագրութիւնը ընենք նոյն թիւին։ Այս առաջարկը սիրայօժար պիտի ընդունինք. եթէ գաւառներէն կամ մայրաքաղաքէս եղած խնդրանքները իրաւունք տան մեզի ատանկ ձեռնարկի մը։

Մինչեւ հիմա եղած խնդրանքները թէև երկու հարիւրի կը հասնին, սակայն այս քանակութիւնը բաւական չէ երկրորդ տպագրութեան մը ձեռնարկելու։

Հետեւաբար թէ՛ գաւառներէն և թէ մայրաքաղաքէս անոնք որ կը փափաքին ունենալ մեր այս բացառիկ թիւէն, կը խնդրենք որ հաճին օր առաջ հասցնել մեզ իրենց խնդրանքներն ու անոնց փոխարժէքները որպէսզի կարելի ըլլայ երկրորդ տպագրութիւնը ընել մեր բացառիկ ու պատկերազարդ թիւին։

Այս առթիւ, կը ծանուցանենք նաեւ մեր գաւառի բաժանորդներուն թէ Հանրագիտակի Բ. թիւն ալ սպառած ըլլալով, այս շաբթու երկրորդ և երրորդ թիւերը մէկտեղ պիտի զրկուին իրենց հասցէներուն։

Տնօրէն-Խմբագիր
Հանրագիտակ
Պատկերազարդ Շաբաթաթերթի
ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 10 Յունվար 1905

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

23 Յունվար 1905

Ֆրանս. 3% (Français)	97 87
Բէժի (Tab. Turcs)	355 —
Օսմ. Միացեալ (R. Nv. Unif.)	87 75
Երկաթուղի (Lots Turcs)	128 —
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	591 —
Թրանսվալ (Transvaal)	96 —

Կարդալ Դ. Երես Փաստաբան Յարութիւն էֆ. Գայսէրեանի կարեւոր ազդը։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՇԱԹ

Պապը Ալի խաթիշարէ օտասը մուավիլիեթնէ Բեթերսպուրկ սէֆարէթ սէնիյէսի իքինճի քեթիպլի իզզէթլու մասն պէյ։

Բեթերսպուրկ սէֆարէթ սէնիյէսի իքինճի պիրինճի քեթապէթինէ խաթիշարէ օտասը մուավինլէրինէ Մէհմէտ Ալի պէյ թանին պուրուլմուշտուր։

Հալէպ վիլայէթի տախիլինէ Այնթապ գազասը գայմագամլիք իքքէճի գազասը գայմագամը իզզէթլու Ալի Օսման պէյէ։

ՆԵՐՔԻՆ

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Արքունի նաւարանին մէջ նորոգուած Շահինը Տեւեան Թորփիլճալանը Թորփիլարձակ խողովակներով պիտի զինուի։

ԱՆԳԼԻՈՑ Էտուարտ Թագաւորին գահակալութեան երդ տարեդարձին առթիւ, երկուշաբթի օր Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ն. Վեհափառութեան։

Նոյն ցարեկը օսմ. պահականաւը Թնդանօթաձգութիւն կատարեց։ Առաջուն գոհարանական արարողութիւններ կատարուեցան դեսպանատան մատրան մէջ, որմէ ետք դեսպանական գործակատար Մ. Թուունէյ ընդունելութիւն մը կատարեց։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց 5000 ղրշ. յատկացնել Միխալճի և Քիրմասթի (Պրուսայի նահանգ) ողողումներէն արկածեալ ժողովուրդին, ուտելիք և վառելիք բաժնելու համար։

ՁՕՐ. ՍԹԷՕՍԷԼ Սիւէզ հանելուն միայն պիտի որոշէ թէ ո՞ր ճամբով Ռուսիա պիտի դառնայ, Մարմարիոյ թէ Պոլսոյ ճամբով։ Պոլսոյ մէջ այնպէս կը կարծուի թէ զօրավարը Պոլսոյ ճամբան պիտի նախապատուէ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Գերման թերթ մը կը գրէ թէ Արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութիւնը Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ յանձնարարած է ապրանքի 100 գոց վագոն 400,000 ֆր. արժէքով։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՆՔԱՆ.—Գերման և Հելլէն Ազգ. Պանքներուն համաձայնութեա՛ք հաստատուած Արեւելեան Պանքային Պոլսոյ ճիւղին համար, Քրէտի Լիոնէի արդի չենքը գնուած է։ Քրէտի Լիոնէն պիտի փոխադրուի Քարաքէօյ եէնի խան։ Մ. Զարիֆի նոր պանքային վարչական խորհուրդին նախագահութիւնը ընդունած է։

ԼԻՎԸՐՈՒԼԻ Իսլամ հասարակութեան պէս Ապտուլլահ Կիլիմ էֆ. որ Պոլիս կը գտնուէր ժամանակ մը ի վեր Լոնտոն մեկնեցաւ։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանատունը երկու օրէ իր դրօշը կէս պարզած է ի նշան սուգի, Պարսից պատերազմական նախարար իշխան Վէճինուլլահ Միրզա Սիքէհալարի մահուան առթիւ։ Հանգուցեալը Շահին ընտանիքէն էր և եղբայրը՝ Պարսիկ նախարարապետ Այնէտաւօվլէի։ Պարսիկ կառավարութիւնը 5 օրուան սուգ հրամայած ըլլալով, դեռ երեք օր Պոլսոյ դեսպանատան դրօշը կէս պարզուած պիտի ըլլայ։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵՏԱՔՍ.—Մ. Նիքօլայիսա անուն յոյն մը, պելժ դրամատէրներու խմբակի մը կողմէ կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրեց Պոլսոյ, Իզմիրի, Սելանիկի և Էտրիէնի մէջ գործարաններ հաստատելու, ուր բուսական նիւթերով արհեստական մետաքս պիտի պատրաստուի։ Դրամատէրներու խմբակը մէկ միլիոն ֆր. կը խոստանայ նուիրել Հիճազի երկաթուղիին ի նպաստ։ Պէտք չէ մոռնալ թէ Գրուսա մեծ արտադրավայր մըն է քնական մետաքսի։

ՁԱՓ ՈՒ ԿՇԻՌ. — Սապահ դարձեալ կ'անդրադառնայ չափերու և կշիռներու խնդրին և անոնց անմնան ըլլալէն առաջ եկած դժգոհութիւններուն վրայ։ Նոյն թերթը այս անգամ կը յայտարարէ թէ Քաղաքապետութիւնը միշտ այս հարցով կ'զբաղի և կը հակէ որ ոչ է խարդախութիւն չգործադրուի։ Գալով վառելափայտի կշռումին, քաղաքին զանազան տեղերը գործածուած չէքիները մասամբ կը պատկանին Էվգաֆի նախարարութեան և մասամբ՝ Քաղաքապետութեան։ Այս վերջին պաշտօնարանին չէքիները կշռոցներ ունին Թնդանօթարանի գործարաններուն մէջ պատրաստուած, հետեւաբար անոնց կշիռը ճիշտ է։ Այսու հանդերձ Քաղաքապետութեան քննիչները կը քննեն միշտ այս կշիռները։ Իսկ Էվգաֆի նախարարութիւնն ալ հրաւիրուեցաւ այս տեսակ քննութեան մը ակսիլ։ Սապահ կ'ըսէ թէ հարուածիւնը կընայ ապահով ըլլալ թէ ամէն տեսակ խարդախ կշռումէ զերծ պիտի մնայ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Գոհիրէէն Գր. էֆ. Տամկաճեան կը գրէ մեզի. — Հրատարակուեցաւ նոր հրովարտակ մը որ կարգ մը փոփոխութիւններ կը մտցնէ մաքսային կանոնագրին մէջ ապրանքներու փոխադրութեան, յանձնումին և մթերանոցի տուրքին մասին։

*** Յունվար 20–23 (Ը. Ե.) մօտաւորապէս 300 զբօսաշրջիկներ պիտի հասնին հոս, բայց կը զարմանանք թէ ո՞ւր պիտի իջնեն, որովհետեւ բոլոր բարձր օթեւանները լեցուն են։ Նոյն իսկ Խարթաշի (Սուատն) մէջ ալ չափազանց զբօսաշրջիկներ կան և այնպէս կը հաւատան թէ նախորդ տարիներէ աւելի եղած է զբօսաշրջիկներուն թիւը։

*** Սբը Թոմաս էնտրբի յղացած Սուէզի նոր ջրանցքի ծրագրին իբրեւ հետեւանք, արդի Ջրանցին Ընկերութիւնը թոնն 8 գրանք իջեցուցած է անցքին սակը։

ՄԱՆՐՈՒԻՐ ԴՐԱՄՆԵՐԸ. — Նկատելով որ հրապարակին վրայ մանրուք դրամի պակասութիւն կայ, և փոքր առեւտուրները դժուարութեանց կը հանդիպին, հրաման տրուեցաւ պատկանեալ վարչութեան միջոցներ ձեռք առնել այս անպատեհութեան մասին։ Այսօրերս, Արքունի փողերատոցը Օսմ. Գանձային մէջ պատրաստ գտնուած ձոյլ արծաթներէն 150,000 ղրշի 40նոց և 20նոց պատրաստելով դրկեց նոյն պանքային։

ԲԵՐԼԻՆԻ Ցունաց Բանայիա եկեղեցիին հարիւրամեակին առթիւ յիշատակ-շքագրամներ պատրաստուած էին, որոնց վճառուածն 300 ոսկի գոյացած է։ Հարիւրամեակին առթիւ զանազաններէ ալ 150 ոսկի նուիրուած է. միւս կողմէ յունական հանդէսին ծախքերը և եկեղեցիին նորոգութիւնը 600 ոսկիի նստած են։

ՄԱՆԻՆՈՒՄԷԻ Վարչութիւնը յարմար դատեց գնել վեց շոգենաւեր զորս աճուրդի հանած են Պոլսոյ շոգենաւային օտար ընկերութիւնները։

ՓԱՑՏ ԵՒ ԱՇՈՒԽ. — Եվրոպական ներկայ տարուան առաջին վեցամսեայն էտիրնէէն, Սէլանիկէն, Իզմիրէն, Վրուսայէն, Պիղայէն, Գարասիէն, Գասթէլօ նիէն, Իզմիրէն և Այնորզէն, պաշտօնական տեղեկագրի մը համաձայն, Պոլիս բերուած են 55 միլիոն 492,172 օխա ածուխ և 494,652 չէքի փայտ։

ԿՍՐՄԻՐ ՇՈՎԻ ՄԷՋ ՆԱՒԱՐԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց աւելի ընդարձակել Կարմիր Ծովի Քամարան կղզիին նաւարանը, և հարկ եղած մեքենաները ղրկել հոն։ Պէտք եղած թիւով նաւային սպաներ և զինուորներ ալ որոշուած են, որոնք քանի մը օրէն Պոլսէն պիտի մեկնին։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՊԱՑՈՒՍԱԿՆԵՐԸ. —Թղթատարական և հեռագրական վարչութեան և Լոյսի շոգենաւային ընկերութեան միջեւ հաւաձայնութիւն մը գոյացաւ, սա տրամադրութեամբ թէ Լոյսի շոգենաւերը ձրի պիտի փոխադրեն թղթատարական պայուսակները։ Անոր փոխարէն նոյն ընկերութեան հեռագիրներէն վարձք չպիտի առնուի։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ իշխանութիւնք ստացան կայս. Իրատէ մը որ կ'արտօնէ նոյն հրապարակը ծախուած խողակներուն վրայէն 100ին մէկ յաւելուածական տուրք մը գանձել, մինչեւ որոշ չրջան մը, քաղաքին մէջ խմուելիք ջուր բերելու համար։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՓՈԹՈՐԻԿԸ.— Մրրիկը կը չարունակէ։ Ծովային արկածներ անպակաս են։ Վոսփորի հոսանքները սակնուվրայ եղած ըլլալով փոթորիկէն, առջի օր բազմաթիւ ձուկեր ջուրին երեսը եղած էին կէս մարած վիճակի մէջ, զորս ձկնորսները և ժողովուրդը դիւրութեամբ հաւաքեր են։ Քուրուչէշմէի առջեւ խարսխած առագաստանաւի մը նաւաղը, Շանի, առջի օր երբ նաւակէն առագաստանաւ կ'ելլէր, հոսանքէն նաւակը փախաւ իր տակէն և ոտքը լարի մը հանդիպելով ծովը գըլորուեցաւ և խեղդուեցաւ։ Առջի առաւաւ, Եէտի Գուլէէն նաւահանգիստ եկող նաւածիգ մը Պիկվէր կղզիին մօտ հոսանքին մատնուած մակոյկ մը տեսաւ։ Անմիջապէս օգնութեան փութալով զայն ազատեց ստոյգ մահուընէ մը։ Նաւակին մէջ երկու ուղեւորներ կային որոնք լեղապատառ մնացած էին։

*** Սեւ ծով, Կիւէի մօտ տասնեակ մը փոքր առագաստանաւեր կորսուած են։ Լոյսի Կայիքսս շոգենաւը որ Էրէյլիի առջեւ խրած էր, ազատելու համար նաւածիգներ ղրկուեցան։ Մախսուսէի Կարպն ալ որ խրած և ազատած էր, Պոլիս հասաւ իր հետ բերելով 30ի չափ թորք և յոյն նաւաբեկեալներ։ Այժմ կ'աշխատուի ազատել Մախսուսէի ձիasک շոգենաւը որ նոյնպէս խրած է։

*** Ծողովրդին բաց[illegible]ած առագաստանաւ մը, ինչպէս նաև [illegible]յամիվ բեռցած ուրիշ առագաստանաւ մը ընկղմած են Քլաշոմէնի առջեւ, վերջի փոթորիկներուն ատեն։

ՀՐԴԵՀ.—Իզ[illegible]ի մեր թղթակիցը կը գրէ.—Շաբաթ առաւ. ժամը 9½ին հրդեհի ակզբնաւորութիւն մը պատահեցաւ քաղաքիս աւտրիական հիւպատոսարանին մէջ վառարանի մը բռնկելէն։ Եղած չուտափոյթ օգնութեանց շնորհիւ հրդեհին առաջը կարելի եղաւ առնել, չէնքին վերի մասի գրասենեակները հրոյ ճարակ ըլլալէն ետք։ Հրդեհին լուրը իմանալուն պէս Բարձր. Կուսակալին որդին՝ Վեհ. Սուլթանին Թիկնապահ Սայիտ պէյ անմիջապէս հրդեհին վայրը հասաւ, ու հրամաններ տուաւ հրդեհին առաջը առնելու համար։ Նիթական վնասը 200 ոսկիի մօտ կը գնահատուի։ Հիւպատոսարանը ապահովագրուած էր։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՑՈՐԵՆ

Ներմակ Առաջին օխան	37-37½	փարա
» Երկրորդ »	36-36½	»
Մախլիւթ »	33-34	»
Զավտարը »	30-32	»
Սէրթ առաջին, օխան	34–34½	փր.
» միջին տեսակ	32-33	»

Այսօր ժամանեց 2 վագոն ցորեն Անատոլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարկը 71-72 ղշ.
» » Բ. » 67-70 »

ԹԷՓ

Օխան 19 փարա։

ԳԱՐԻ

Քէօսէֆէնէ 11¾—12 ղրշ. գրիւը
Մերսին և Բուռմլի 10¾—11 »

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Հեռագրական գործակալութիւնը գիշերը մինչեւ ուշ ատեն պատրաստին վերաբերեալ գիշերուան հեռագիրները չկարդրեց մեզի։

Ի՞ՆՉՊԷՍ
ՊԼՏՔ Է ՄԱՔՐԵԼ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐը

Ցայտնի է որ անձրեւոտ օրին հովանոցները կը ցեխոտին եւ կ'աղտոտին։ Շատեր բանթալոն կամ հագուստ մաքրելու պէս խոզանակ կը քսեն հովանոցին կերպասին ցեխերը ջնջելու համար։ Սխալ միջոց մըն է այս եւ վնասակար։ Երբ ցեխոտի հովանոցնիդ, պէտք է նախ եղունգով նրբօրէն ցեխին թանձր մասը քերել և ապա քաղաքիրի կամ չուխայի կտորով մը չփել չոր չոր։

Այսպէսով կը մաքրուի և եթէ քիչ մըն ալ բիծի հետք մնայ իսկ, այն ալ անձրեւին տակ կ'անհետանայ։

Խոզանակել հովանոցին կերպասը, պարզապէս խարտոցել կը նշանակէ զայն որ կը մայի բնականաբար և ժամանակէն առաջ ծակ կ'ելլայ։ Ուրիշ բան է սակայն եթէ հովանոցը ...Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառէն գնուած ըլլայ։ զի

Էն պարզ հովանոցներն անգամ Միհրդատ Հայկազնին.— Չեն աւրուիր, չեն հինցար եթէ տարիներ անգամ անցնին. — Եւ չատ ժամն կը ծախէ ինչպէս չահու չատի. — Որովհետեւ. ինքը ալ գործաւորներուն հետ կ'աշխատի։

ՍԱԿԱՐԱՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐՈՆԸ

10,23 Յունվար 1905

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	95.06
Ամենէն բարձր գինը	95.36
» վար գինը	94.39

ՐՈՒՄԷԼԻՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	125.—
Երէկուան բարձր գինը	126 25
» վար »	124 75
Քրէտի Ֆոնսիէ Լիոնէն Ա	296.
» » » Բ	268.75
Քարտի	514.
Պանք Նաս. Կրէս.	429.—
Թրամվայի Բաժնեթուղթ	6.35
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	360.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	12.02
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ. Ա.	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Մէճիտիէ արծաթ	103 14
Անգլիական ոսկի	109 36
Ֆրանսական ոսկի	87 16
Քրիմիս	51.
Նոր մէճիտիէ	103.
Բոլ	90.—
Բուպլի Թղթադրամ	8.60
Լոնտոն 3 ամիս	111.12
Բարիզ »	22.57½

ԹՒՐՔՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»-Ի 79

ԲՈՆՍՈՆ ՏԻՊ ԹԷՐԱՑԼ

ՌՕԳԱՆՊՕԼ

ԲԱՐԻԶԱՆ ՄԵԾ ՏՈՒԱՄ

ԹԱՐԴՄ.

ԺԻՐԱՑՐ ՇԻՐԱԿԱՑԻ

Ա. ՍԱՍ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՌ.

ԺԷՐԴՈՒԻՏ

Մերունիին ձայնը յուզուած էր և Ժանի սիրան ալ յուզումէն կը բաբախէր։ Վայրկենապէս մառցած էր Արամանը։

—Մարկ ըրէք, չարունակեց Պասդիան ձայնը քիչ մը բարձրացնելով, օրպէս զի աղջկան կողմէ լսուի, ես ծերունի զինուոր մէն եմ, և սուրէն զատ ուրիշ բան գործածելու եղանակը չեմ գիտեր։ Բայց այն հրեշականման աղջիկը զոր կ'ողջամ, երաշխաւորիւնը սիրել տալու ինձի, և երբ հիմա կը լսեմ գերմանական այն ախուր վալսերէն մէն, զոր աղջիկս կը զարնէր առենօք, կ'սկսիմ լալ, ողու մը պէս լալ։ բայց արցունքները, զոր կը թափեմ, թերեւուրիւն մը, սփոփանք մը կուտան ինձի։

—Երթամ Օր. ը Պալէի դուռը զարնեմ և հարցնեմ որ ձեր դաշնակը կ'ուզէ պահել, ըսաւ դռնապանը։ Հարցեմ թէ ինչ ալ երաշխաւորիւնը կը սիրէ։

Ժանին սիրտը կը բաբախէր խղու